

Adóhatósági ellenőrzési adatszolgáltatás

AEA

Tartalom

BEVEZETŐ.....	2
1. AZ AEA SZABÁLYOZÁSÁRÓL.....	3
1.1. AZ AEA IDŐBELI ALKALMAZÁSA.....	3
1.2. AZ AEA INTERVALLUMAI.....	3
1.3. AZ AEA ADATTARTALMA, FORMÁTUMA.....	4
1.4. AZ AEA ALÁ NEM TARTOZÓ BIZONYLATOK.....	4
1.4.1. KÉZI SZÁMLÁZÁS, SZÁMLANYOMTATVÁNYON TÖRTÉNŐ SZÁMLÁZÁS.....	4
1.4.2. ONLINE PÉNZTÁRGÉPEK SZÁMLÁZÁSI FUNKCIÓJA.....	5
1.4.3. SZÁMVITELI BIZONYLATOK.....	5
1.4.4. KÜLFÖLDI BESZÁLLÍTÓVAL KAPCSOLATOS ÖNSZÁMLÁZÁS.....	6
1.5. SPECIÁLIS ESETEK.....	7
1.5.1. MEGHATALMAZÁS ALAPJÁN TÖRTÉNŐ SZÁMLAKIBOCSÁTÁS.....	7
1.5.2. KÜLFÖLDIEK BELFÖLDI ÁFA REGISZTRÁCIÓJA AEA KÖTELEZETTSÉGE.....	7
1.5.3. ELEKTRONIKUS SZÁMLA ÉS AZ AEA.....	8
1.5.4. PAPÍRALAPÚ SZÁMLÁK ELEKTRONIKUS MEGŐRZÉSE.....	10

Bevezető

A számlázó programokkal szemben a 23/2014. (VI.30.) NGM rendelet [Számlázási rendelet] három alapkötelmét támaszt. Ezek közül kettő, a kihagyás és ismétlés nélküli, folyamatos sorszámozás és a számlázó program NAV-hoz történő bejelentése jelenleg, ezen anyag elkészítésekor – tehát 2015 októberében – is alkalmazandó, a harmadik kötelezettség viszont csak 2016.01.01.-től lép hatályba.

Az adóhatósági ellenőrzési adatszolgáltatást [AEA] bevezető 2/2015-ös NGM rendelet mindössze hét szakaszból áll, s nyomtatva nem tölt ki egy A4 oldalt sem, mégis az alkalmazásával, az értelmezésével kapcsolatosan felmerült számtalan kérdés és az miatt, hogy ez a kötelezettség több mint 1,5 millió adóalanyt is érinthet, szükségesnek ítéltük meg, hogy összefoglaljuk az ezekkel kapcsolatos ismereteket, s konkrét, gyakorlati válaszokat adjunk a felmerülő kérdésekre.

1. Az AEA szabályozásáról

A Számlázási rendelet 11/A. §-a szerint a számlázó programnak olyan önállóan működő és a programba beépített, „adóhatósági ellenőrzési adatszolgáltatás” elnevezésű funkcióval kell rendelkeznie, amelynek elindításával adatexport végezhető.

Az adatexportot a kezdő és záró dátum (év, hónap, nap) megadásával meghatározható időszakban kibocsátott számlákra, illetve a kezdő és a záró számlasorszám megadásával meghatározható sorszámtartományba tartozó számlákra kell tudni elvégezni.

Lényeges, hogy az adatexport kötött formátumú és kizárólag a Számlázási rendelet 2. és 3. mellékletben meghatározott adattartalommal és formátumban teljesíthető.

Ha a számlázó program nem felel meg ezen követelményeknek, akkor az ezzel előállított, kibocsátott számlák nem fognak adóigazgatási azonosításra alkalmasnak minősülni.

1.1. Az AEA időbeli alkalmazása

Az AEA-val kapcsolatos rendelkezések – mint azt a bevezetőben jeleztük – 2016.01.01-vel lépnek hatályba, ugyanakkor a vonatkozó jogszabályok nem rendelkeznek egyértelműen arról, hogy az adóhatóság 2016.01.01-ét követően kérhet-e olyan adatexportot, amely 2016.01.01-ét megelőzően kibocsátott számlákra vonatkozik. Az adóhatóság honlapján [2015. október 7.-én megjelentetett állásfoglalás](#) azonban megerősíti, hogy az AEA adatszolgáltatást a 2016. január elsejét követően kiállított számlák esetében kell biztosítani, azt megelőzően csak az adózó által önkéntesen vállalt lehetőség.

Mindazonáltal az AEA adatszolgáltatásnak tartalmaznia kell azon helyesbítő, érvénytelenítő számlákat, amelyeket 2016. január 01 után állítottak ki, de azok egy 2015. december 31. előtt kiállított számlát módosítanak, érvénytelenítenek.

1.2. Az AEA intervallumai

Az adatexportot az adóhatóság vagy a kezdő és záró dátum (év, hónap, nap) megadásával meghatározható időszakban kibocsátott számlákra, vagy a kezdő és a záró számlasorszám

megadásával meghatározható sorszámtartományba tartozó számlákra, vagy pedig ezek kombinációjaként meghatározott tartományra kérheti.

1.3. Az AEA adattartalma, formátuma

A Számlázási rendelet 2. számú melléklete tartalmazza részletesen, hogy az adatexportban milyen adatmezőket kell szerepeltetni, az adatmezőknek mi a tartalmuk és mi az XSD sémában a pontos nevük. Az XSD sémát a Számlázási rendelet 3. számú melléklete tartalmazza karakteres formában, de a [NAV weblapjáról letölthető az XSD sémaszerkezet](#) file is.

Kizárólag az itt megadott adatokat kell szereltetni az adatexportban, egyéb olyan számla adatokat, amelyeket az adózó használ, rögzít a számlán, de nincs a rendelet által előírva (például ügyintéző neve, telefonszám, szállítás módja stb.) nem szerepeltethető az adatexportban. A mellékletben nem kötelezőként megadott adatmezők esetében (például fizetési határidő, bankszámlaszám stb.) az adózó dönti el, hogy szerepelteti vagy sem az adatexportban.

1.4. Az AEA alá nem tartozó bizonylatok

1.4.1. Kézi számlázás, számlanyomtatványon történő számlázás

Természetesen csak a számlázó programmal előállított és elektronikus adathordozón tárolt adatokra vonatkozik az adatexport. Így például a kézzel kiállított számlákra akkor sem kell alkalmazni, ha ezek könyvelése megtörténik, s ezek kézzel, számlanyomtatványon kiállított számlák könyvelt adatai már elektronikus adathordozón vannak tárolva.

S nem vonatkozik ez a kötelezettség a nyomtatvány formájában kibocsátott számlákra akkor sem, ha a nyomdai úton előállított, szigorú sorszámozású nyomtatványként kezelt számlára az adatokat egy számítógépes programból nyomtatja ki az adózó. Ugyanis ebben az esetben a számla kiállítása nyomtatvány felhasználásával történik, s ezen esetben a számla nem minősül számlázó programmal előállított számlának. Márpedig az adatszolgáltatási kötelelem kizárólag a számlázó programmal előállított számlákra vonatkozik.

1.4.2. Online pénztárgépek számlázási funkciója

Azon adóalanyok, amelyek a 48/2013-as Pénztárgép rendelet szerint online pénztárgépet kötelesek alkalmazni, jellemzően számla kibocsátási kötelezettségüket is az online pénztárgép segítségével teljesítik. A Számlázási rendelet egyértelműen szabályozza, hogy az online pénztárgép számlázási funkciója vonatkozásában nem áll fent sem a számlázó program NAV-hoz való bejelentési kötelezettsége, sem pedig az AEA kötelezettsége. Azaz azon adóalanyoknak, akik csak online pénztárgéppel állítanak ki számlát, nem keletkezik további kötelezettségük, nem kell az online pénztárgépükben, illetve ennek számlázási rendszerében kialakítani az AEA funkciót.

Természetesen azon adóalanyoknál, akik az online pénztárgépek mellett külön használnak számlázó programot, ott ezen számlázó program vonatkozásában teljesíteni kell az AEA követelményt.

1.4.3. Számviteli bizonylatok

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII törvény [Áfa törvény] 165. §. (1) bekezdés a) pontja szerint az adóalany mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól abban az esetben, ha a termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása a 85. § (1) bekezdése és 86. § (1) bekezdése szerint mentes az adó alól, feltéve, hogy gondoskodik olyan, az ügylet teljesítését tanúsító okirat kibocsátásáról, amely a Számviteli törvény rendelkezései szerint számviteli bizonylatnak minősül.

Ha az adóalany él a fenti lehetőséggel s számla helyett számviteli okiratot bocsát ki a fentiek szerinti adómentes értékesítéséről, akkor ezen bizonylatokra nem vonatkozik az AEA. Így például a bankok, biztosítók által az adómentes értékesítéseikről kibocsátott számviteli okiratok vonatkozásában az adóhatóság nem követelheti meg az AEA szerinti adatexportot.

Másik sajátos eset az Áfa csoporthoz kapcsolódik. Az Áfa törvény 8. §.-a szerinti csoportos adóalanyiség (Áfa csoport) esetében a tagok önálló adóalanyiséga megszűnik és a tagok belső, egymás közötti kapcsolataiban az egymás közötti tevékenység, termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás áfa jogi értelemben már nem minősül gazdasági tevékenységnek, azaz

a belső ügyletek már az áfa törvény tárgyi hatályán kívüli esnek. Ilyen esetekben az áfa csoporttagok egymás felé számviteli bizonylatot állítanak ki, s ezekre a számviteli bizonylatokra sem terjed ki az AEA. Természetesen ha az áfa csoport tagok élnek a Számlázási rendelet adta lehetőségekkel és az egymás közötti kapcsolataik vonatkozásában a számviteli bizonylatokat a számlázási rendszerük felhasználásával, azonos sorszám tartományon belül bocsátják ki, akkor ezen bizonylatok is belekerülhetnek az AEA-ba.

1.4.4. Külföldi beszállítóval kapcsolatos önszámlázás

Az Áfa törvény 158/A §-a rendelkezik arról, hogy mely EU-s tagállam számla kibocsátási szabályait kell alkalmazni egyes ügyletek esetében. A (2) bekezdés és annak a) pontja szerint a számlára vonatkozó kötelezettségekre annak a tagállamnak a szabályait kell alkalmazni, amelyben a terméket értékesítő gazdasági céllal letelepedett feltéve, hogy a terméket értékesítő nem telepedett le gazdasági céllal a termékértékesítés teljesítési helye szerinti tagállamban, vagy az ezen tagállamban lévő állandó telephelye a 137/A. § szerint nem érintett a termékértékesítés teljesülésében, és az adó fizetésére a terméket beszerző kötelezett.

Egy másik tagállamban letelepedett adóalany által Magyarországra teljesített Közösségen belüli termékértékesítés esetén a Közösségen belüli termékértékesítés teljesítési helye főszabály szerint¹ az a hely, ahol a termék a feladás, a fuvarozás megkezdésekor található. Közösségen belüli termékértékesítés esetén az adóalany beszerző oldaláról megvalósuló közösségen belüli termékbeszerzésnél az adó fizetésére a vevő a kötelezett.

Mindez azt jelenti, hogy ha egy magyar adóalany (például egy autógyár) a külföldi – Magyarországon nem letelepedett – beszállítójának a nevében állít ki számlákat saját maga felé a külföldi beszállító által teljesített Közösségen belüli termékértékesítés esetén, akkor ezen értékesítésre nem a magyar Áfa törvény, hanem a beszállító gazdasági célú

¹ Távolsági értékesítés, fel és összeszerelés tárgyú szolgáló termékértékesítés és egyéb speciális ügyletek esetében ezen főszabálytól eltérő teljesítési hely szabályok alkalmazandóak, így ezen esetekben a fentiekben leírtak nem feltétlenül alkalmazhatóak, ezen eseteket külön kell vizsgálni.

letelepedése szerinti tagállam szabályai az irányadóak. Az ilyen számlákra ezért az AEA szabályai sem vonatkoznak.

1.5. Speciális esetek

1.5.1. Meghatalmazás alapján történő számlakibocsátás

Az Áfa törvény 160. § (1) bekezdése lehetőséget biztosít arra az adóalanynak, hogy a számlakibocsátási kötelezettségét - megbízása alapján és képviseletében - az általa választott meghatalmazott útján teljesítse. A meghatalmazás alapján történő számlázással kapcsolatosan az Áfa törvény és a kapcsolódó jogszabályok, így a Számlázási rendelet további részletes szabályokat állapít meg.

Az Áfa törvény egyértelműen szabályozza², hogy a számlakibocsátáshoz fűződő, jogszabályban meghatározott kötelezettségek teljesítéséért a kötelezettel együtt a meghatalmazott egyetemlegesen felelős. A Számlázási rendelet pedig szintén rögzíti a 15. §. (1) bekezdésben, hogy a számlakibocsátásra kötelezett meghatalmazottjaként eljáró személy által kibocsátott számlának a Számlázási rendeletben meghatározott minden egyéb feltételt is teljesítenie kell.

A fentiekből következően, az AEA kötelezettség mind a meghatalmazottól, mind a számlakibocsátásra egyébként kötelezett adóalanytól követelhető. Azaz a NAV akár az adóalanytól, akár a meghatalmazottjától is kérhet AEA adatexportot. Ez természetesen vonatkozik arra az esetre is, ha a meghatalmazott külföldi személy. Ezért ilyen esetekre javasoljuk a megbízás, a meghatalmazás olyan tartalmú módosítását, amely rendezi a felek feladatait, kötelezettségeit egy adóhatóságai AEA igény esetén.

1.5.2. Külföldiek belföldi áfa regisztrációja AEA kötelezettsége

Az Áfa törvényben meghatározott esetekben a külföldi vállalkozás magyarországi Áfa regisztrációra kötelezett. Jellemzően ez akkor fordul elő, ha a külföldi vállalkozás olyan áfa köteles értékesítést hajt végre, amelynek a teljesítési helye belföld és amely esetben az

² 160. §. (2) bekezdés

Áfa szabályok nem adnak lehetőséget³ a regisztráció alól történő mentesülésre. Például a külföldi vállalkozás belföldön vásárol meg egy terméket és azt belföldre tovább is értékesíti.

Ilyen esetben az ügylet teljes egészében a magyar áfa szabályozás alá esik, s ezért a külföldi vállalkozás a magyar áfa száma alatt köteles számla kibocsátására. Ennek a számlának mindenben meg kell felelnie a hazai előírásoknak, s így természetesen vonatkozik rá az AEA kötelelem. Tehát a NAV a külföldi vállalkozás magyar adóregisztrációja vonatkozásában követelheti az AEA-t, illetve annak bemutatását, hogy a külföldi által használt számlázó program rendelkezik ezzel a funkcióval.

1.5.3. Elektronikus számla és az AEA

Elektronikus számla alatt elektronikus úton kibocsátott, befogadott és megőrzött számlát kell érteni, de természetesen az elektronikus számlákra is ugyanúgy vonatkoznak a számlákra vonatkozó egyéb szabályok. Mivel az elektronikus számlát is – jellemzően – számlázó programmal⁴ állítja elő az adózó, így természetesen ebben az esetben is igaz, hogy a programnak rendelkeznie kell az AEA funkcióval és ez alapján AEA adatszolgáltatás kérhető az elektronikus úton kibocsátott számlákról.

Ugyanakkor ezen esetben a Számlázási rendelet további kötelezettséget is megállapít.

Az elektronikus formában megőrzött számla ellenőrzése során az adóalany köteles az adóhatóság részére

- a helyszínen biztosítani a számla olvashatóságához szükséges technikai eszközöket,
- rendelkezésre bocsátani az előző pontban említett eszközök használatára vonatkozó dokumentációt, továbbá
- megadni a technikai eszközök használatához szükséges felvilágosítást valamint

³ Ilyen mentesítő szabály például a háromszögügyletekre vagy éppen a vevői készletekre vonatkozó rendelkezések.

⁴ A Számlázási rendelet 2. §. 2. pontja szerint *számlázó program*: számla kibocsátására alkalmas számítástechnikai program, programfunkció, programmodul, ideértve az online számlázó rendszereket is;

- az elektronikus formában megőrzött számla ellenőrzése során az adóalany köteles az adóhatóság részére elektronikus kimenetet, és az adatok külső adathordozóra történő archiválását biztosítani.

A Számlázási rendelet azt is meghatározza pontosan, hogy elektronikus úton megőrzött számla esetében milyen adatszerkezetben kell magukat a számlákat a NAV rendelkezésére bocsátani. Így xml vagy egyéb - kivéve pdf - formátumban megőrzött számla adatait az AEA-val teljesen megegyező adatszerkezetben⁵ kell az adóhatóság rendelkezésére bocsátani. Azonban ha az adózó az elektronikus számlát pdf formátumban őrzi meg, akkor ezen formátumban köteles az elektronikus számlát rendelkezésre bocsátani.

A szabályozás – jelenlegi – szövegéből adódóan tehát kétféle adatszolgáltatás is kapcsolódik az elektronikus számlákhoz. Ha például az adóalany számlázó programmal, elektronikus aláírással ellátott pdf formában bocsátja ki és őrzi meg a számláit, akkor a NAV egy adóellenőrzés során kérheti tőle a pdf állományokat is és/vagy az AEA adatszolgáltatást is.

Speciális az az eset, amikor az adóalany a számlát ugyan papíralapon állítja elő, de elektronikus úton bocsátja ki. A jogszabályok ugyanis lehetőséget biztosítanak arra, hogy a számlát az adóalany számlázó programmal előállítja és kinyomtathatja vagy számla nyomtatványon állítja elő azonban a vevő felé már elektronikus adatállományként bocsátja ki. Erre úgy van lehetőség, hogy az adóalany a papíralapon előállított bizonylatról a papíralapú dokumentumokról elektronikus úton történő másolat készítésének szabályairól szóló 13/2005. (X. 27.) IHM rendelet szabályai szerint készít elektronikus másolatot, s ezt az elektronikus másolatot küldi meg (bocsátja ki) a vevőnek.

Ezen esetben, ha az eredeti papíralapú számla számlázó programmal lett előállítva, akkor természetesen vonatkozik rá az AEA kötelezettség.

Ha viszont nyomtatványon lett előállítva a papíralapú bizonylat, akkor nincs ilyen kötelezettség. Viszont mivel ebben az esetben is elektronikus számlakibocsátás történik,

⁵ Tehát a Számlázási rendelet 2. és 3. melléklete szerint

ezért az elektronikus számlák adóhatóság részére történő rendelkezésre bocsátással kapcsolatos – fentiekben leírt – szabályok itt is érvényesek, alkalmazandóak.

1.5.4. Papíralapú számlák elektronikus megőrzése

A Számlázási rendelet⁶⁶ lehetővé teszi, hogy a számlázó programmal előállított és papírra nyomtatott számla kibocsátónál maradó példánya - papírra nyomtatás helyett - elektronikus adatállományként is megőrizhető. Ennek az a feltéve, hogy a megőrzés a digitális archiválás szabályairól szóló 114/2007. (XII. 29.) GKM rendelet rendelkezései szerint, annak 3. § a) vagy b) pontjában meghatározott mód valamelyikeként történjen.

Természetesen ilyen esetben is a normál szabályok szerint fennáll az AEA kötelezettség.

Amennyiben bármilyen kérdésük merülne fel a leírtakkal kapcsolatban, keresse Szalai János kollégánkat az alábbi elérhetőségein (janos.szalai@pmxconsulting.hu; +36 1 450 1111) bizalommal!

2015. október 8.

Üdvözlettel: PMX Csapat

⁶⁶ 17. § (1)

Kedves Olvasó!

Minden {pmx} kiadványt a lehető legnagyobb gonddal, figyelemmel állítunk össze, az elmúlt több mint két évtizedben megszerzett ismereteink, gyakorlati tapasztalataink birtokában. S éppen ezen ismeretek mondatják velünk azt, hogy adózási szempontból szinte nincs két egyforma eset, sokszor egy jelentéktelennek tűnő eltérés alapvetően érintheti, változtathatja meg egy ügylet, tranzakció vagy éppen juttatás adókötelezettségét. Erre tekintettel kérjük, hogy nagyon gondosan mérlegelje, ha üzleti döntéseit kizárólag ezen kiadványban foglalt tartalomra alapozva hozza meg, és nem konzultál adószakértőjével a konkrét eset kapcsán. Mi nyomatékosan azt hangsúlyozzuk, hogy minden esetben ki kell kérni a konkrét esetről a szakértő véleményét, megalapozott, felelősségteljes döntés csak ennek birtokában hozható.

A fentiek miatt, a kiadvány nem megfelelő gondossággal történő felhasználásából fakadó semmilyen kárért nem tudunk felelősséget vállalni.

Megértésüket köszönjük!

Szalai János partner